

Forsvarets forskningsinstitutt

Dato

10. desember 2009

Vår referanse

09/01748-2/FFI/008

Deres referanse

2007/00915-51/FD14/BOE

Forsvarsdepartementet
v/Bjørn Ove Engelstad

FORSVARSDEPARTEMENTET	
SAKNR.: 07 00915 -	89
15 DES 2009	
ARKBET:	353 -
KASSERES 5 ÅR	
KASSERES 30 ÅR	
BEVARES	

spnup

Tilbakemelding på Høring - Forskrift om objektsikkerhet

Vi viser til brev fra Forsvarsdepartementet om "Høring – Forskrift om objektsikkerhet".

FFIs grunnholdning er at sikring iht. Sikkerhetsloven må skje med utgangspunkt i det sikkerhetsarbeidet som virksomhetene selv utfører i hverdagen. Det må være en grunnleggende forutsetning at virksomhetene som eier, drifter og opererer samfunnskritiske systemer, opparbeider egen kompetanse og egne funksjoner for å iverksette tiltak overfor uønskede situasjoner, det være seg av kommersielle eller andre sikkerhetsmessige hensyn.

Imidlertid bør myndighetene ha en rolle i det totale sikkerhetsarbeidet, særlig i forbindelse med hensynet til rikets sikkerhet. Denne rollen kan ha ulike former, men en viktig forutsetning er at myndighetene går inn i sikkerhetsarbeidet på virksomhetenes premisser, og søker å utvikle ordninger og tiltak som støtter opp under det løpende sikkerhetsarbeidet som allerede skjer.

Slik vi tolker utkastet til Objektsikkerhetsforskrift, innebærer den at sikkerhetsarbeidet innen samfunnskritiske virksomheter i hovedsak overlates til virksomhetene selv. Forskriften gir generelle retningslinjer og stiller få konkrete krav til utformingen av tiltak. Myndighetenes oppgaver er i første rekke knyttet til departementenes ansvar for utpeking og klassifisering av skjermingsverdige objekter, og NSMs tilsynsansvar. Dette er en hensiktsmessig og ikke minst realistisk tilnærming til sikkerhet i dagens samfunn, også overfor forhold knyttet til rikets sikkerhet.

Et par forhold er likevel verdt å se nærmere på. Forskriftens § 2.1 legger opp til en identifisering og utvelgelse av skjermingsverdige objekter innen hver sektor, med ansvar for dette lagt på departementsnivå. En slik prioritering av objekter er vanskelig i dagens nettverkssamfunn, hvor det er sterke gjensidige avhengigheter mellom sektorer og systemer, og hvor kompleksiteten er stor både i de teknologiske infrastrukturene og tjenestene som leveres fra disse. I tillegg er det vanskelig å velge ut skjermingsverdige objekter med mindre man er klare på hvilke typer trusler man søker å håndtere med

Vedlegg: 0

Postadresse: Postboks 25, 2027 Kjeller
Kontoradresse: Instituttveien 20, 2007 Kjeller
Saksbehandler: Håvard Fridheim
Personlig e-post:

Mil retn nr: 505
Sentralbord: 63 80 70 00
Innvalg: 63 80 77 75
Telefaks: 63 80 71 15

Organisasjonsnr:
WWW-adresse:
Offisiell e-post:

NO 970 963 340 MVA
www.ffi.no
ffi@ffi.no

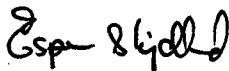
sikkerhetsarbeidet. Større klarhet i dette er en forutsetning for å få gode og konsistente utvelgelseskriterier på tvers av sektorene.

Det beste utgangspunktet for å få identifisert de virkelig kritiske objektene er å utnytte virksomhetenes egen kompetanse, ved å selv la dem vurdere hvilke objekter som er kritiske for å opprettholde egne tjenesteleveranser. Dette legger også forskriften opp til. Imidlertid er det noen vanskelige problemstillinger i forlengelsen av dette, og den viktigste er knyttet til gjensidige avhengigheter mellom virksomhetene. Det kan være at kritiske objekter for en virksomhets tjenesteleveranser ligger utenfor egen organisasjon, og som en følge av dette vil ikke nødvendigvis summen av lokalt utviklede prioriteringslister også inkludere alle tverrsektorielt kritiske objekter.

Hvordan dette best kan håndteres er usikkert, men modellen som foreslås i forskriftens § 2.1 tredje setning har klare utfordringer. Det åpnes her for at departementer eller tilsynsorganer kan komme med forslag til objekter som bør være skjermingsverdige. Dagens teknologiske samfunnsstrukturer er imidlertid så komplekse at utenforstående vanskelig kan opparbeide seg god nok kompetanse til å foreslå relevante skjermingsverdige objekter. En fruktbar prosess for å understøtte dette arbeidet kan være å utarbeide samordnings- og koordineringsarenaer for virksomhetene, f.eks. i form av felles øvelser, som tilrettelegger for vurderinger av avhengigheter på tvers. Offentlige myndigheter vil da spille på lag med virksomhetene, og ikke komme med pålegg og krav fra sidelinjen. I forlengelsen av dette er det verdt å understreke at et større arbeid med utpeking av skjermingsverdige objekter nasjonalt kan få dramatisk redusert betydning hvis avhengigheten av objekter i utlandet øker. Gode prosesser som styrker samarbeid og felles forståelse mellom myndighetene og virksomhetene kan imidlertid gi positive effekter også her, siden man for de internasjonale avhengighetene uansett vil være avhengig av virksomhetenes eget sikkerhetsarbeid.

Avslutningsvis må det likevel sies at forskriften er så generell at den neppe kan bidra til vesentlig økt sikkerhet overfor store krisesituasjoner, ikke minst de som har et sikkerpolitisk utspring. Det blir derfor viktig å kunne gi konkret støtte til de virksomheter som skal eller ønsker å implementere sikkerhetstiltak. Dette dreier seg ikke om å spesifisere detaljerte krav i selve forskriften, men om å utvikle miljøer som kan gi støtte og råd i forbindelse med utforming av konkrete tiltak for å ivareta objektsikkerhetsforskriftens generelle krav. Denne type kompetanse finnes til dels i dag, i industri og forskningsmiljøer, men kan være vanskelig å identifisere for de enkelte virksomheter. Et felles sentralt kontaktpunkt eller koordinerende organ som kan gi praktiske råd, støtte og veiledning, bør derfor vurderes i tilknytning til oppfølgingen av den nye forskriften.

Med hilsen

Espen Skjelland
Avdelingssjef